

*Suupohjan peruspalvelu-
liikelaitoskuntayhtymä*

LASTEN OMAISHOIDON TUEN TOIMINTAOHJE

1.1.2021 ALKAEN

Sisältö

1. Omaishoidon tuen tarkoitus ja sisältö	1
2. Omaishoidon tuen hakeminen	2
3. Palvelutarpeen arviointi	2
4. Hoito- ja palvelusuunnitelma	2
5. Omaishoitajaa koskeva kriteerit.....	3
6. Päätös omaishoidon tuen myöntämisestä ja omaishoitosopimus	3
7. Omaishoidon tuen hoitopalkkiot ja kriteerit.....	4
8. Omaishoidon keskeytykset	7
9. Hoitajalle järjestettävä vapaa.....	8
10. Hoitopalkkion maksaminen.....	11
11. Omaishoitosopimuksen irtisanominen ja purkaminen	11
12. Hoito- ja palvelusuunnitelman ja omaishoitosopimuksen tarkistaminen	11
13. Omaishoitajan hoitotehtävää tukevat palvelut	11
14. Asiaa koskeva keskeinen lainsäädäntö	12

1. Omaishoidon tuen tarkoitus ja sisältö

Omaishoidon tuki on lakisääteinen yleiseen järjestämisvelvollisuuteen kuuluva palvelu, jonka järjestämisestä kunta huolehtii määrärahojensa puitteissa. Omaishoidolla tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla. Omaishoidon tuella tarkoitetaan kokonaisuutta, joka muodostuu hoidettavalle annettavista tarvittavista palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista.

Omaishoidon tuki perustuu omaishoidon tuesta annettuun lakiin (937/2005) ja siihen tehtyihin muutoksiin (950/2016, 318/2011, 511/2016) sekä Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän johtokunnan hyväksymiin myöntämisperusteisiin ja palkkioluokkiin.

Laki omaishoidon tuesta sisältää omaishoidon tuen **yleiset myöntämisedellytykset**. Kunta voi myöntää omaishoidon tukea, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- henkilö tarvitsee alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn vuoksi kotiloissa hoitoa tai muuta huolenpitoa;
- hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö on valmis vastaamaan hoidosta ja huolenpidosta tarpeellisten palvelujen avulla;
- hoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia;
- omaishoito yhdessä muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kanssa on hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta riittävää;
- hoidettavan koti on terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva ja
- tuen myöntämisen arvioidaan olevan hoidettavan edun mukaista.

Kunta päättää, missä laajuudessa se järjestää omaishoidon tukea ja kuinka paljon se osoittaa voimavaroja hoitopalkkioihin ja palveluihin. Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä (jatkossa LLKY) myöntää omaishoidon tukea, jos tässä toimintaohjeessa olevat myöntämiskriteerit täyttyvät.

2. Omaishoidon tuen hakeminen

Omaishoidon tukea haetaan aina kirjallisesti omaishoidon tukihakemuksella, joka on saatavissa LLKY:n Internet – sivuilta osoitteesta www.llky.fi / vammaispalvelut/ omaishoidontuki tai vammaispalveluista / sosiaalityöntekijä ja sosiaaliohjaajat. Hakemus mahdollisine liitteineen palautetaan:

Isojoki, Karijoki, Kauhajoki ja Teuva: Kauhajoen kaupungintalo / Vammaispalvelut, PL 100, 61801 Kauhajoki

Sosiaaliohjaajan ja -työntekijän yhteystiedot:

Isojoki, Karijoki ja Teuva, puh.040 716 0488

Kauhajoki, Teuva, puh. 040 549 2235

Omaishoidon tukea **ei voi hakea ja saada takautuvasti**. Hakemuslomakkeeseen tulee vain tarvittaessa liittää ajan tasalla oleva lääkärinlausunto (C tai B), muu lääkärin antama selvitys tai muu asiantuntijalausunto josta ilmenee hoidon sitovuus ja vaativuus.

3. Palvelutarpeen arviointi

Hakemuksen saapumisen jälkeen asiakkaan luo tehdään kotikäynti, ja käynnin aikana selvitetään asiakkaan hoidon ja palveluiden tarve ja hoitajan soveltuvuus omaishoitajaksi. Omaishoidon tukea arvioitaessa otetaan huomioon hoidettavan ja hoitajan kokonaistilanne, sosiaalinen ympäristö, hoidettavan fyysinen ja psyykinen kunto ja hoitajan valmiudet omaishoitajan tehtävään.

Omaishoidon tuen piiriin voidaan ottaa pääsääntöisesti kolme vuotta täyttänyt sairas tai vammaisen lapsi. Lapsen hoidon ja avun tarvetta verrataan saman ikäisen lapsen tai nuoren hoivan, huolenpidon, ohjauksen ja valvonnan tarpeisiin. Hoidon tarvetta arvioidaan heille suunnatuilla toimintakykymittareilla. Tarvittaessa pyydetään konsultaatioapua muilta asiantuntijoilta.

4. Hoito- ja palvelusuunnitelma

Kotikäynnillä laaditaan omaishoidettavalle hoito- ja palvelusuunnitelma mm. omaishoitajan antamasta hoidosta ja hoidettavan tarvitsemista palveluista. Suunnitelmaan kirjataan:

- omaishoitajan antaman hoidon määrä ja sisältö
- muiden hoidettavalle tarpeellisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen määrä ja sisältö mukaan lukien omaishoidettavan omatoimisuuden tukeminen
- omaishoitajan hoitotehtävää tukevien sosiaalihuollon palvelujen määrä ja sisältö
- miten hoidettavan hoito järjestetään hoitajan vapaan aikana
- miten hoidettavan hoito järjestetään hoitajan terveydenhoitoon liittyvien käyntien tai siihen liittyvän muun poissaolon aikana

Hoito- ja palvelusuunnitelmasta lähetetään kopio asiakkaalle. Suunnitelma päivitetään tarvittaessa.

5. Omaishoitajaa koskeva kriteerit

Omaishoidon tukea voidaan myöntää vain, jos hoitajan terveys sekä fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia. Päätöstä tehtäessä tehdään kokonaisvaltainen arvio siitä, selviytyykö hoitaja omaishoitoon sisältyvistä tehtävistä.

Hoitajan tulee olla hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen täysi-ikäinen henkilö, jonka terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia. Arvioinnissa otetaan huomioon omaishoitajan

- fyysinen ja psyykinen terveydentila, mahdolliset sairaudet ja niiden vaatima hoito
- toimintakyky ja voimavarat, kuten kyky selviytyä päivittäisistä toiminnoista
- päihteiden käyttö
- elämäntilanne ja sosiaaliset verkostot, jotka mahdollistavat omaishoitajana toimimisen

Hoitajan soveltuvuudesta hoitotyöhön **voidaan edellyttää** lääkärin ja/tai muun sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijan lausunto. Jos hoitaja ei esitä lääkärinlausuntoa (kuukauden kuluessa), voidaan päätös tästä syystä tehdä kielteisenä tai muuttaa jo voimassaoleva sopimus välittömästi kielteiseksi.

6. Päätös omaishoidon tuen myöntämisestä ja omaishoitosopimus

Palvelutarpeen arvioinnin ja haastattelun pohjalta tehdään joko myönteinen tai kielteinen päätös omaishoidon tuen myöntämisestä. Omaishoidon tuki myönnetään hakemuksen saapumista seuraavan kuukauden alusta lukien. Päätös annetaan kirjallisena. Viranhaltijan päätökseen

tyytymätön asiakas voi saattaa päätöksen LLKY: n perusturvalautakunnan käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan.

Jos omaishoidettavan lapsen vanhemmat ovat eronneet ja huoltajilla on yhteishuolto, toimitetaan tieto omaishoidon tuen myöntämisestä myös etävanhemmalle.

Myönteisen päätöksen jälkeen laaditaan omaishoitotosopimus, joka muodoltaan on LLKY: n ja omaishoitajan allekirjoittama **toimeksiantosopimus**. Sopimuksessa määritellään sopijapuolten oikeudet ja velvollisuudet ja siihen liitetään hoidettavan hoito- ja palvelusuunnitelma. Kyseessä ei ole työsopimuslain (55/2001) tarkoittama työsuhde. Vaikka kyse ei ole työsuhteesta, hoitajan eläketurva määräytyy kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain mukaisesti Julkisten alojen eläkelaki 81/2016. Tuesta peritään alle 68-vuotiailta TEL -vakuutusmaksu. LLKY vakuuttaa omaishoitajat tapaturman varalta. (Työtapaturma- ja ammattitautilaki 459/2015). Tapaturman sattua hoitotyössä, tulee omaishoitajan ottaa yhteys sosiaalityöntekijään / sosiaaliohjaajaan mahdollisimman pian.

Omaishoidon tuen sopimus tehdään pääsääntöisesti toistaiseksi voimassa olevaksi tai erityisistä syistä johtuen määräajaksi. Sopimus tarkistetaan tarvittaessa. Omaishoitotosopimus sisältää tiedot

- hoitajalle maksettavasta hoitopalkkiosta ja sen suorittamistavasta
- hoitajan oikeudesta omaishoidon vapaisiin (2 tai 3 vrk kalenterikuukaudessa)
- omaishoidon vapaiden järjestämistavasta
- määräaikaisen sopimuksen kestosta
- hoitopalkkion maksamisesta hoidon keskeytyessä hoitajasta johtuvasta syystä tai hoidettavasta johtuvasta muusta kuin terveydellisestä syystä
- sopimuksen irtisanomisesta tai purkamisesta
- hoitajan oikeuksista, velvollisuuksista ja LLKY: n velvollisuuksista

7. Omaishoidon tuen hoitopalkkiot ja kriteerit

Omaishoidon tuen myöntäminen perustuu hoidettavan alentuneen toimintakyvyn edellyttämään hoidon ja hoivan tarpeeseen sekä omaishoitajan antamaan hoitoon ja huolenpitoon. Päävastuu omaishoidettavan päivittäisestä hoidosta tulee olla omaishoitajalla. Jos muualla opiskeleva nuori on pääsääntöisesti viikot opiskelupaikkakunnalla, päävastuu päivittäisestä hoidosta ei voida katsoa olevan enää omaishoitajalla. Tällöin omaishoidontuen kriteerit eivät täyty.

Maksuluokkaa voidaan alentaa, mikäli omaishoito ei vastaa maksuluokan palvelua. Pelkästään asioiden hoito ja kodinhoito eivät ole riittäviä perusteita omaishoidon tuen myöntämiseksi.

Hoitajalle maksettavan hoitopalkkion suuruus määräytyy päivittäisen hoidon sitovuuden ja hoidettavan palvelutarpeen mukaan, jolloin omaishoidon tukea korotetaan tai alennetaan tarvittaessa seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien. Pysyvien hoitoon vaikuttavien muutosten ensisijainen ilmoitusvelvollisuus on hoitajalla. Virheellisin perustein maksettu tuki korjataan takautuvasti enintään kuluvan kalenterivuoden ajalta.

LLKY:ssä omaishoidon tukea myönnetään hakijoille kolmessa eri maksuluokassa. Omaishoidon tuen palkkioihin tehdään vuosittaiset indeksitarkistukset. Omaishoidon tuen palkkion määrät ja myöntämiskriteerit ovat seuraavat:

Hoidon tarvetta ja sitovuutta arvioidaan erillisellä toimintakykykartoitukseen laaditulla mittarilla. Omatoimisuuden osa-alueella tarkoitetaan lapsen ja nuoren päivittäisissä toiminnoissa selviytymistä.

I – maksuluokka 828,80 €/kk

- hoidon määrä ja sitovuus ovat laitoshoidon tasoa ja
- hoidettava tarvitsee jatkuvaa tai lähes jatkuvaa apua päivittäisissä toiminnoissa ja runsaasti hoivaa ja huolenpitoa myös yöaikaan ja
- käytössä ei ole muita palveluja merkittävästi ja
- hoidettava tarvitsee runsaasti ympärivuorokautisesti hoitoa, huolenpitoa ja valvontaa kaikissa päivittäisissä toiminnoissa (esim. siirtymisissä, liikkumisissa, WC käynneissä, peseytymisessä, pukeutumisessa ja ruokailussa, tarvitsee erilaisia apuvälineitä liikkumiseen, siirtymisiin ja hoitotoimenpiteisiin) ja
- hoitotyö edellyttää omaishoitajalta ympärivuorokautista työpanosta ja on fyysisesti ja/ tai psyykkisesti raskasta ja
- hoidettava ei ole säännöllisesti osaa päivästä kodin ulkopuolisessa toiminnassa tai palvelussa (esim. koulussa, päivähoitossa, työtoiminnassa, päivätoiminnassa tms.) ja
- hoidon sitovuus on sellaista, että omaishoitaja ei voi opiskella päätoimisesti tai käydä työssä ja
- toimintakykykartoituksessa saadut pisteet: 41–62

II – maksuluokka 699,10 €/kk

- käytössä ei ole muita palveluja merkittävästi ja
- hoitoisuusryhmä 3:ssa mainittujen kriteereiden lisäksi täyttyvät seuraavat kriteerit:
- hoidettava tarvitsee paljon hoitoa ja huolenpitoa sekä jatkuvaa apua ja läsnäoloa päivittäisissä toiminnoissa sekä tarvitsee apuvälineitä kommunikoinnissa ja/tai liikkumisessa ja
- hoidettava tarvitsee hoitoa ja huolenpitoa myös yöaikaan. Yöaikaan tarvittava hoito ja huolenpito ovat toistuvaa ja säännöllistä ja
- hoitotyö edellyttää omaishoitajalta pääsääntöisesti ympärivuorokautista työpanosta ja on fyysisesti ja psyykkisesti raskasta ja
- hoidettava ei voi olla lyhyttäkään aikaa yksin, vaan lapsen tai nuoren hoidosta huolehtivan on oltava jatkuvasti varuillaan tai lapsi tarvitsee valvojaa karkailun tai impulsiivisuuden vuoksi tai koska lapsi tai nuori voi vahingoittaa itseään tai muita
- hoidettava voi olla osan päivästä tai viikoittain kodin ulkopuolella (esim. koulussa, päivähoitossa, työtoiminnassa, päivätoiminnassa) ilman, että hoitopalkkio muuttuu ja -toimintakykykartoituksessa saadut pisteet: 29–40

III –maksuluokka 457,50 €/kk

- hoidettava tarvitsee paljon enemmän hoitoa ja huolenpitoa kuin ikäisensä lapsi keskimäärin ja
- hoidettava tarvitsee jatkuvasti apua päivittäisissä toiminnoissa, mutta hänellä ei ole yöllistä avun tarvetta tai avun tarve on öisin vähäinen. Tähän ryhmään voivat kuulua myös öisin runsaasti apua tarvitsevat lapset ja nuoret, joiden hoitovastuu päivällä ei ole omaishoitajalla ja
- hoitotyö on sitovaa ja fyysisesti tai psyykkisesti raskasta ja
- hoidettava voi olla säännöllisesti osan päivästä tai säännöllisesti useamman kerran viikossa kodin ulkopuolisessa toiminnassa tai palvelussa (esim. koulussa, päivähoitossa, työtoiminnassa, päivätoiminnassa ilman, että hoitopalkkio muuttuu) ja
- pääsääntöisesti muualla opiskelevat eivät ole oikeutettuja omaishoidontukeen opiskeluaikana pois lukien vähintään kuukauden kotona olo jakso ja -toimintakykykartoituksessa saadut pisteet: 15–28

Omaishoidon tuen hoitopalkkio voidaan sopia edellä mainittuja maksuluokkia pienemmäksi, jos siihen on hoitajan esittämä erityinen syy. Tällainen erityinen syy voi olla esimerkiksi hoitopalkkion vaikutus myönnettyyn sosiaalietuuteen. Myös oikeus vapaisiin säilyy.

Hoidettavan hoitoisuuden muuttuessa omaishoidon tuen maksuluokkaa tarkistetaan käyttäen edellä mainittuja kriteerejä. Jos omaishoidon tuen kriteerit eivät asiakkaan hoitoisuuden muuttuessa enää täyty, omaishoidon tuki lakkautetaan seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien.

Tilanteessa, jossa hoidettavaa terveydentilasta johtuvasta syystä hoidetaan tilapäisesti muualla yli kuukauden ajan, hoitopalkkion maksaminen keskeytyy kuukauden kuluttua.

Omaishoidon tuen asiakkaan on mahdollista saada myös kotihoidon palveluja, jos ne sisältyvät hänen hoito- ja palvelusuunnitelmaansa. Päävastuu omaishoidettavan hoidosta ei kuitenkaan voi olla kotihoidolla.

Omaishoidon tuki on veronalaista tuloa. Omaishoitajan tulee toimittaa verokortti LLKY: lle. LLKY toimittaa omaishoidon tuen hoitopalkkiosta ennakonpidätyksen ja perii työeläkemaksun.

Työeläkemaksu koskee alle 68-vuotiaita hoitajia, joille kertyy KVTEL: n mukainen peruseläketurva.

8. Omaishoidon keskeytykset

Omaishoidon ennalta sovitut keskeytykset:

- Omaishoidon tukea alennetaan, jos hoidettavalla on **ennalta sovittuja** lyhytaikaisia ympärivuorokautisia kuntoutus-, intervalli- tai koulujaksoja vähintään 10 päivää kalenterikuukaudessa sisältäen lähtö- ja tulopäivät (ei sisällä omaishoidon lakisääteisiä vapaapäiviä).
- Hoidon keskeytyessä hoitopalkkio saadaan jakamalla kuukausipalkkio luvulla 30,4 ja kertomalla hoitajan tekemillä hoitopäivillä.

Omaishoidon tilapäiset, **ennalta sopimattomat keskeytykset:**

- Hoitopalkkion maksaminen keskeytetään heti, jos hoito keskeytyy **hoitajasta johtuvasta syystä**.

- Jos omaishoito keskeytyy tilapäisesti **hoidettavan terveydentilasta johtuvasta syystä**, hoitopalkkion maksaminen keskeytyy kuukauden kuluttua (esim. lähtöpäivä on 10. lokakuuta, keskeytys 10. marraskuuta alkaen).

9. Hoitajalle järjestettävä vapaa

Omaishoitajalle järjestettävän vapaan tavoitteena on tukea omaishoitajan jaksamista ja sitä kautta varmistaa hoidon laatu. LLKY: n on huolehdittava hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä hoitajan lakisääteisen vapaan ajaksi. Lakisääteisen vapaan pitäminen ei vähennä hoitopalkkion määrää. Lakisääteisiin vapaisiin ovat oikeutettuja kaikkien maksuluokkien omaishoitajat.

Omaishoidon vapaiden kertyminen

- Omaishoitosopimusta tehtäessä ja sitä myöhemmin tarkistettaessa arvioidaan, onko omaishoitaja hänen antamansa hoidon ja huolenpidon sitovuuden perusteella oikeutettu kahden vai kolmen vuorokauden vapaaseen kalenterikuukautta kohti. Tiedot omaishoitajan oikeudesta lain mukaisiin vapaapäiviin merkitään omaishoitosopimukseen tai sopimusta koskevaan muutospäätökseen.
- Omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata **kolme (3) vuorokautta** sellaista kalenterikuukautta kohti, jonka aikana hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Lakisääteinen vapaa sisältää omaishoitajalle annettavaa vapaata täysinä vuorokausina.
- Kolme (3) vuorokautta vapaata kertyy vielä silloin, kun hoidettavalla on kokovuorokautisia, säännöllisiä, ennalta sovittuja intervallijaksoja korkeintaan jaksotuksella 1 viikko (7 vrk) intervallissa ja 3 viikkoa kotona.
- Omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata **kaksi (2) vuorokautta** sellaista kalenterikuukautta kohti, jonka aikana hoito ei ole edellä mainitusti yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sitovaa.
- Tilanteessa, jossa hoidettavaa hoidetaan tilapäisesti muualla kuin omaishoidossa yli kuukauden hoidettavan terveydentilasta johtuvasta syystä, vapaata ei kerry siltä ajalta jolta ei makseta hoitopalkkiota.
- Omaishoidon vapaat voi pitää, kun lomaoikeus on kertynyt. Kertyneitä vapaita voi kerätä ja pitää ne yhtäjaksoisesti kuluvan kalenterivuoden aikana. Joulukuun vapaat voi pitää seuraavan tammikuun aikana. Vapaan pitäminen ei vaikuta hoitopalkkioon eikä vähennä uusien vapaiden kertymistä.

Omaishoidon vapaiden järjestämisen vaihtoehdot LLKY: ssä

Omaishoitajalla on oikeus pitää lakisääteistä omaishoidon vapaata *kokonaisina vuorokausina*, jolloin LLKY on velvollinen huolehtimaan omaishoidon järjestämisestä ympärivuorokautisena palveluna.

Omaishoidon lakisääteisten vapaat järjestetään LLKY: ssä joko ympärivuorokautisena hoitona, palvelusetelillä tai sijaishoitajärjestelyin.

1. Ympärivuorokautinen palvelu voidaan LLKY: ssä järjestää **ennalta suunnitellusti** tilapäishoitoa antavassa yksikössä (ryhmälomitus). Ympärivuorokautisen palvelun omavastuu on 11,40 €/vrk. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 3.8.1992/734 § 6 b).
2. Omaishoidon vapaa voidaan järjestää myös sijaishoitajan toimeksiantosopimuksella.

Sijaishoito järjestetään pääsääntöisesti omaishoidettavan kotiin siten, että sinne palkataan omaishoitajan sijaiseksi vähintään 17 vuotta täyttänyt henkilö omaishoitajan vapaan ajaksi. Sijaishoito voi tapahtua myös sijaishoitajan kotona. Sijaisen ei tarvitse olla hoidettavan omainen tai muu läheinen. Omaishoitajan sijaista koskevat samat vaatimukset kuin varsinaiseksi omaishoitajaksi hyväksyttävää.

Jos omaishoitajan vapaat järjestetään omaishoidon sijaisen avulla, sijaiselle maksetaan palkkio, joka vastaa hoidon sitovuutta ja vaativuutta. Palkkio on omaishoitajan sijaiselle veronalaista tuloa. Palkkio maksetaan vain toteutuneista lomitusvuorokausista. Matkakorvauksia tai muita kustannuksia ei makseta.

Palkkion määrä:

-1 ja 2 -maksuluokassa **63,40€/vrk**

-3 -maksuluokassa **40,60 €/vrk**

3. Omaishoidon vapaat voidaan järjestää palvelusetelillä

- Palvelusetelillä hankitulla palvelulla korvataan omaishoitajan tekemää työtä.

- Palveluseteli myönnetään LLKY:n hyväksymältä yksityiseltä palveluntuottajalta ostettaviin kotihoitopalveluihin, kuten kotipalvelu ja kotisairaanhoido, tukipalvelut, omaishoidettavan toimintakykyä ylläpitävä virkistys- ja kotikuntoutuspalvelu.
- Palvelusetelin arvo on **185 €/seteli**, mikäli omaishoitajalla on oikeus pitää lakisääteistä omaishoidon vapaata kolme vuorokautta/kalenterikuukausi. Asiakkaan omavastuuosuus on **11,40 €/seteli**. Yksi palveluseteli kattaa omaishoidon vapaat yhden kuukauden ajalta.
- Palvelusetelin arvo on **123 €/seteli**, mikäli omaishoitajalla on oikeus pitää lakisääteistä omaishoidon vapaata kaksi (2) vuorokautta/kalenterikuukausi. Asiakkaan omavastuuosuus on **7,60 €/seteli**. Yksi palveluseteli kattaa omaishoidon vapaat yhden kuukauden ajalta.
- Ks. tarkemmat ohjeet omaishoidon tuen palvelusetelikäytännön periaatteista
- Jos omaishoidon vapaat on järjestetty palvelusetelillä, **käyttämättä jääneitä seteleitä ei ole oikeus käyttää mikäli omaishoidettava ei enää asu kotona.**

Muuta omaishoidon vapaan järjestämiseen liittyen

Vapaan pitämisestä ja sen aikaisesta hoitojärjestelystä tulee sopia vammaispalveluiden sosiaalityöntekijän/sosiaaliohjaajan kanssa. Tieto kirjataan omaishoidon hoito- ja palvelusuunnitelmaan.

Vapaan aikaisen hoidon tilaamisesta/järjestämisestä ja omaishoidon vapaiden pitämisestä vastuu on omaishoitajalla. Kun omaishoidon vapaat järjestetään ennalta sovitulla lyhytaikaisella hoitojaksolla, tulee **omaishoitajan ilmoittaa lakisääteisten vapaiden pitämisestä siihen yksikköön, jossa omaishoidettavaa vapaiden aikana hoidetaan.** Kun omaishoidon vapaat järjestetään ennalta sovitulla lyhytaikaisella hoitojaksolla **perhehoidossa, tulee omaishoitajan sopia lakisääteisten vapaiden pitämisestä ao. vammaispalveluiden sosiaalityöntekijän/sosiaaliohjaajan kanssa** Omaishoidon vapaat on pidettävä kuluvan kalenterivuoden aikana kuitenkin niin, että joulukuulta kertyneet vapaat voidaan käyttää seuraavan kalenterivuoden tammikuun loppuun mennessä.

Hoitajan tulee ilmoittaa pitämänsä omaishoidon vapaat LLKY:lle omaishoidon läsnäolomakkeella.

10. Hoitopalkkion maksaminen

Hoitopalkkion maksamisen edellytyksenä on omaishoidon läsnäololomakkeen palauttaminen LLKY: lle.

Lomake tulee palauttaa kunkin kuukauden osalta viimeistään seuraavan kuukauden neljänteen päivään mennessä. Lomakkeella ilmoitetaan hoitajasta ja hoidettavasta johtuvat keskeytykset ja omaishoidon sijaisuutta koskevat tiedot.

Mikäli lomaketta ei palauteta määräaikaan mennessä, saattaa omaishoidon tuki jäädä maksamatta ajallaan.

Omaishoidon tukena maksettava palkkio maksetaan omaishoitajalle kuukausittain seuraavan kuukauden 15. päivänä.

11. Omaishoitosopimuksen irtisanominen ja purkaminen

LLKY voi irtisanoa omaishoitosopimuksen päättymään aikaisintaan irtisanomista seuraavan kahden kuukauden ja omaishoitaja irtisanomista seuraavan yhden kuukauden kuluttua. Jos sopimuksen jatkaminen vaarantaa hoidettavan tai omaishoitajan terveyden tai turvallisuuden, sopijapuolet voivat purkaa sopimuksen välittömästi.

Irtisanomisajasta riippumatta sopimus päättyy sen kuukauden lopussa, jonka aikana hoito hoidettavan terveydentilan muutoksista johtuen käy tarpeettomaksi (esim. hoidettavan kuntoutuminen, hoidettava siirtyy palveluasumiseen tai perhehoitoon, hoidettavan kuolema).

12. Hoito- ja palvelusuunnitelman ja omaishoitosopimuksen tarkistaminen

Hoito- ja kuntoutussuunnitelmaa tarkistetaan, kun hoidon tarpeessa tai olosuhteissa tapahtuu oleellisia muutoksia. Omaishoitajalla on velvollisuus ilmoittaa näistä muutoksista vammaispalveluiden sosiaalityöntekijälle/sosiaaliohjaajalle.

13. Omaishoitajan hoitotehtävää tukevat palvelut

Omaishoitoa tukevana palveluna LLKY: ssä järjestetään *hyvinvointi- ja terveystarkastuksia* omaishoitajina toimiville. Tarkastukseen osallistuminen on omaishoitajille vapaaehtoista. Tarkastukset järjestetään kotikäynteinä tai terveydenhoitajan vastaanotolla ja ne ovat maksuttomia. Näillä käynneillä päähuomio kiinnitetään omaishoitajan jaksamiseen, tuen tarpeeseen ja kuormittumiseen.

Tarvittaessa uusille omaishoitajille järjestetään *valmennusta* omaishoitajan vahvuuksien tukemiseksi ja omaishoidossa tarvittavien voimavarojen löytymiseksi. Valmennuksen tarvetta arvioitaessa otetaan huomioon omaishoitajan mielipide. Valmennus ei ole ehdoton edellytys omaishoitosopimuksen tekemiselle.

Omaishoitajille järjestetään tarvittaessa myös *koulutusta*, jonka tavoitteena on omaishoitajien osaamisen kehittäminen ja valmiuksien ylläpitäminen omaishoitosuhteen aikana.

14. Asiaa koskeva keskeinen lainsäädäntö

Sosiaalihuoltolaki 30.12.2014 1301/2014

Laki omaishoidon tuesta 2.12.2005/937 ja siihen tehdyt muutokset (950/2016, 318/2011, 511/2016)

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 3.8.1992/734

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä 24.7.2009/569

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 22.9.2000/812

Kuntainfo 13/2020: Omaishoidon tuen hoitopalkkiot 2021